

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **K. Č. r. v. o. s.**, zastoupeného JUDr. Ing. Igorem Kremlou, advokátem se sídlem Pod Višňovkou 25, Praha 4, proti žalovanému: **Celní ředitelství Hradec Králové**, se sídlem Bohuslava Martinů 1672/8a, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 11. 2005, č. j. 31 Ca 156/2005 - 32,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 11. 2005, č. j. 31 Ca 156/2005 - 32, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2005, č. j. 6838/05-0601-21. Tímto rozhodnutím žalovaný změnil rozhodnutí Celního úřadu Náchod ze dne 14. 4. 2005, č. j. 1474/05-1264/03DK, o zajištění vybraných výrobků - lihovin podle § 42 odst. 2 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, § 15 odst. 7 zákona č. 337/1992 Sb., zákona o správě daní a poplatků (dále též daňový řád), tak že ve výroku tohoto rozhodnutí doplnil, že bylo rozhodnuto též podle § 42 odst. 8 zákona o spotřebních daních a dále to, že zajištěné věci budou ponechány stěžovateli v jeho provozovně s tím, že se mu zakazuje tyto věci používat, prodávat nebo nakládat s nimi jiným způsobem. Krajský soud žalobu odmítl jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d), § 68 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), neboť se stěžovatel domáhal přezkumu rozhodnutí předběžné povahy, které je ze soudního přezkumu podle § 70 písm. b) s. ř. s. vyloučeno.

Ve své kasační stížnosti stěžovatel namítá, že rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby považuje za nezákonné. Konkrétně uvádí, že rozhodnutí o zajištění předmětných výrobků vydaly orgány celní správy ve vztahu ke všem provozovnám stěžovatele. Tato rozhodnutí jsou v zásadě totožná, resp. velmi podobná. Některé celní orgány pak ve svých rozhodnutích připustily žalobu ve smyslu ustanovení § 65 s. ř. s. S ohledem na to, že toto poučení nebylo dáno ve všech rozhodnutích celních orgánů, podal stěžovatel z opatrnosti proti předmětným rozhodnutím ústavní stížnosti. Tyto stížnosti byly odmítnuty usneseními Ústavního soudu s odůvodněním, že ústavní stížnost není přípustná, neboť stěžovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky, které mu zákon k ochraně práva poskytuje, když dalším právním prostředkem, který je třeba využít, je správní žaloba proti předmětným rozhodnutím. Stěžovatel rovněž ve fotokopiích tato soudní rozhodnutí doložil. Z výše uvedených důvodů navrhl napadené rozhodnutí krajského soudu zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že rozhodnutí celního úřadu o zajištění zboží a rozhodnutí odvolacího orgánu v této věci jsou rozhodnutími předběžné povahy, která jsou ze soudního přezkumu vyloučena. Souhlasí tedy plně s názorem obsaženým v rozhodnutí krajského soudu. Žalovaný má dále zato, že k rozhodnutím Ústavního soudu, které soudní přezkum umožnily, nemůže zdejší soud přihlížet, neboť je stěžovatel uvedl až poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Z těchto důvodů se domnívá, že kasační stížnost není důvodná a navrhuje její zamítnutí.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu je v ní namítán důvod odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť stěžovatel namítá, že krajský soud nezákonně rozhodl o odmítnutí jeho žaloby, když nesprávně posoudil právní otázku, zda napadené rozhodnutí správního orgánu je vyloučeno z přezkumu správním soudem jako rozhodnutí předběžné povahy, anebo zda naopak správním soudem přezkoumatelné je. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti: Na základě místního šetření provedeného v provozovně stěžovatele v Náchodě dne 13. 4. 2005 bylo vydáno rozhodnutí o zajištění lihovin, neboť ze strany stěžovatele nebylo prokázáno jejich zdanění. O zajištění předmětných lihovin byl Celním úřadem Náchod (dále jen „celní úřad“) vystaven protokol č. j. 1463/05-1264/03DK. Celní úřad vydal dne 15. 4. 2005 rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků podle § 42 odst. 2 zákona o spotřebních daních § 15 odst. 7 daňového řádu. Proti tomuto rozhodnutí se stěžovatel odvolal. Žalovaný rozhodnutí celního úřadu změnil tak, že ve výroku tohoto rozhodnutí doplnil, že bylo rozhodnuto též podle § 42 odst. 8 zákona o spotřebních daních a dále to, že zajištěné věci budou ponechány stěžovateli v jeho provozovně s tím, že se mu zakazuje tyto věci používat, prodávat nebo s nimi nakládat jiným způsobem. Toto rozhodnutí napadl stěžovatel žalobou, kterou však krajský soud odmítl. V odůvodnění uvedl, že podle § 70 písm. b) s. ř. s. jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny úkony správního orgánu předběžné povahy. Rozhodnutí vydané podle § 42 odst. 2 zákona o spotřebních daních žádným způsobem nepředurčuje konečné rozhodnutí ve věci, třebaže nesporně postihuje subjekt, vůči němuž zajištění zboží směřuje. Tato skutečnost nic nemění na tom, že tento postih je dočasný a trvá pouze do doby, než bude o věci rozhodnuto na základě šetření o zjištění výrobce lihovin a prokázání správného odvedení spotřební daně při uvedení těchto výrobků do volného oběhu. Proto se jedná o rozhodnutí předběžné povahy, které je z přezkoumání soudem ve správním soudnictví vyloučeno.

Spornou právní otázkou tedy je, zda jsou rozhodnutí celních orgánů podle § 42 zákona o spotřebních daních ze soudního přezkumu vyloučena či nikoliv. Tuto otázku však již Nejvyšší správní soud řešil, a to ve svém rozsudku ze dne 14. 6. 2006, č. j. 2 Afs 198/2005 - 88, (zveřejněný na www.nssoud.cz), kde dospěl k závěru, že *rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku podle § 42 zákona o spotřebních daních není vyloučeno z přezkumu ve správním soudnictví*.

V tomto rozsudku zdejší soud dospěl k závěru, že ačkoli se rozhodnutí podle § 42 odst. 2 zákona o spotřebních daních nepochybně řadí mezi rozhodnutí předběžné povahy (srov. k tomu kritéria formulovaná Nejvyšším správním soudem v jeho rozsudku ze dne 29. 3. 2006, č. j. 2 Afs 183/2005 - 64, zveřejněném na www.nssoud.cz), která – jak žalovaný správně podotýká – jsou obecně z přezkumu ve správním soudnictví vyloučena (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 11. 1999, sp. zn. Pl. ÚS 8/99, zveřejněný pod č. 153 ve svazku č. 16 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), zákonodárce tento typ rozhodnutí výslovně podrobil soudnímu přezkumu, stanovil-li oprávnění kontrolované osoby dát „podnět k soudnímu přezkoumání“ (§ 42 odst. 6 zákona o spotřebních daních). Vzhledem k tomu, že zákon o spotřebních daních je v tomto případě *lex specialis* k s. ř. s. a jedná se o předpis stejné právní síly, bude na místě dát přednost jeho textu, který soudní přezkum v daném konkrétním případě zakotvuje. Dalším argumentem pro použití úpravy zákona o spotřebních daních je, že vzhledem k jeho pozdějšímu datu účinnosti je zákon o spotřebních daních ve vztahu k s. ř. s. *lex posterior*.

Jakkoli se tedy zákonodárcem zvolené řešení s výslovným připuštěním soudního přezkumu v situaci, kdy se to může zdát ve srovnání s jinými obdobnými instituty (§ 15 odst. 7 daňového řádu) neobvyklé, je povinností soudu tento zákon respektovat, zvláště s ohledem na zásadu, že v případě pochybností je zapotřebí jakékoli výluky ze soudního přezkumu interpretovat restriktivně, tj. ve prospěch soudního přezkumu; jiný přístup by ve svých důsledcích mohl být odepřením spravedlnosti – *denegatio iustitiae* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 28/2005 - 89, zveřejněný ve Sb. NSS pod č. 809/2006). Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku poukázal také na to, že i Ústavní soud uvedl k výlukám ze soudního přezkumu vztahujícím se ještě k části páté o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002, že z ustanovení čl. 4 odst. 4 Listiny nutno dovodit, že žádné ustanovení vylučující soudní přezkum správních rozhodnutí nelze vykládat extenzivně; namísto je naopak maximální zdrženlivost, tedy v pochybnostech postup ve prospěch zachování práva na přístup k soudu (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2001, sp. zn. IV. ÚS 393/2000, zveřejněný pod č. 76 v svazku č. 22 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). Není tedy správný názor krajského soudu vyslovený v kasační stížnosti napadeném rozhodnutí, že žaloba stěžovatele je žalobou proti takovému rozhodnutí, které nemůže být předmětem soudního přezkumu, a to s odkazem na § 70 písm. b) s. ř. s.

Závěr o přezkoumatelnosti rozhodnutí o zajištění podle § 42 odst. 2 zákona o spotřebních daních ve správním soudnictví potvrdil i Ústavní soud ve svých usneseních sp. zn. IV. ÚS 576/05, II. ÚS 497/05, III. ÚS 443/05, I. ÚS 498/05, která stěžovatel doložil ke kasační stížnosti. K tomu je vhodné poznamenat, že je mylný názor žalovaného o tom, že by k těmto rozhodnutím Nejvyšší správní soud neměl s ohledem na § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlížet. Toto ustanovení totiž na danou věc nedopadá; je sice projevem koncentrace řízení, avšak brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, zveřejněný ve Sb. NSS pod č. 419/2004). Právní závěry obsažené v soudních rozhodnutích za skutkové novoty bezpochyby považovat nelze.

Vzhledem k tomu, že na právním závěru zaujatém ve svém rozsudku ze dne 14. 6. 2006, č. j. 2 Afs 198/2005 - 88, Nejvyšší správní soud i nadále setrvává, byla kasační stížnost shledána důvodnou a nezákonné usnesení krajského soudu bylo zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení.

Protože Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí ve smyslu § 110 odst. 3 s. ř. s. Na krajském soudu tedy nyní bude, aby se žalobou stěžovatele meritorně zabýval.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. listopadu 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu